

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΠΕ 10 - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ

Ερώτημα 1^ο

Α. Παρότι ο Μάρξ δεν κατέλειπε μια συνεκτική θεωρία για τον ακριβή προσδιορισμό της κοινωνικής τάξης, από την γενικότερη ανάλυση της καπιταλιστικής οργάνωσης της παραγωγής συμπεραίνεται η βασική διχοτομία μεταξύ της τάξης των κατόχων των μέσων παραγωγής (κεφαλαιοκράτες) και των εργατών που εκμισθώνουν την εργατική τους δύναμη σε αυτούς.

Β. Κατά τον Μάξ Βέμπερ – και σε αντίθεση με τον οικονομικό ντετερμινισμό του Μάρξ – η θέση στην κοινωνική διάρθρωση είναι περισσότερο πλατύβαθμη καθοριζόμενη και από το status της κοινωνικής θέσης, δηλαδή την ευρύτερη κοινωνική αντίληψη που διαμορφώνουν το κοινωνικό – πολιτισμικό περιβάλλον, η ιστορική προδιαμόρφωση και η θέση στην παραγωγή.

Γ. Για την θεωρία του λειτουργισμού η κοινωνική διάρθρωση δομείται ως αντιστοιχία των προνομιακών θέσεων με την λειτουργικότητά τους για το κοινωνικό σύστημα. Επιβάλλεται μια ιεράρχηση με βάση τα αυξημένα προσόντα των κατόχων μέσα στην λειτουργία της δομής, ιεράρχηση που κριτικάρεται ως φορέας συντηρητισμού και αρνητισμού.

Ερώτημα 2^ο

Α. Η εκσυγχρονιστική διαδικασία στην οικονομία συνδέεται με την διαδικασία εξορθολογισμού της παραγωγής. Ιστορικά σηματοδοτεί το πέρασμα από τις προ – νεωτερικές στις νεωτερικές και μετα – νεωτερικές κοινωνίες με κεντρική την διαδικασία μετασχηματισμού της φύσης. Στον σημερινό κόσμο, στο οικονομικό επίπεδο η διαδικασία εκσυγχρονισμού συνδέεται κυρίως με τις διαδικασίες οικονομικής αναδιάρθρωσης κατά το πέρασμα από την βιομηχανική στην μεταβιομηχανική οργάνωση της παραγωγής. Στο επίπεδο της οικογένειας η εκσυγχρονιστική διαδικασία εκφράζεται κυρίως με την επίταση της κρίσης της οργανικής αλληλεγγύης (Ντυρκέμ) στο μεταβιομηχανικό υπόδειγμα και στην παρεπόμενη κρίση της πατριαρχίας στο οικογενειακό πρότυπο.

Β. Η βασική παραδοσιακή δομή που συγκρατούσε το οικονομικό και οικογενειακό πρότυπο των νεωτερικών χρόνων, το έθνος – κράτος, θεωρείται ο κεντρικός άξονας αντίστασης / αντίθεσης στο σύγχρονο εκσυγχρονιστικό πλαίσιο που διαμορφώνουν οι

τάσεις διεθνοποίησης / παγκοσμιοποίησης στην οικονομία αφενός και η έκλειψη του πατριαρχικού προτύπου αφετέρου.

Ερώτημα 3^ο

A. Κατά τον Μέρτον η ανομία οφείλεται στην ασύμμετρη κατανομή κοινωνικών μέσων και κοινωνικών σκοπών. Τα άτομα υποχρεώνονται να αφομοιώσουν τα αξιολογικά – κανονιστικά πρότυπα στοχεύοντας σε θεσμικά αποδεκτούς σκοπούς. Το «Σύστημα» όμως αρνείται ταυτόχρονα να παράσχει τα μέσα πραγμάτωσής τους ,ε συνέπεια τα άτομα να τίθενται στο κοινωνικό περιθώριο.

B. Σύμφωνα με την μακρο – κοινωνιολογική «Θεωρία των δομικών πιέσεων» του Μέρτον ορίζονται τέσσερις τύποι παρεκκλίνουσας προσαρμογής: η «καινοτομία», η «τυπολατρεία», ο «αναχωρητισμός», η «επανάσταση». Παρότι, στην θεώρηση του Μέρτον, η παρέκκλιση εντοπίζεται στην κοινωνική δομή και κουλτούρα και όχι στο άτομο, στον επίπεδο ανάλυσης του μικρο – επιπέδου της παρέας ομηλικών θα αποδίδαμε την παρέκκλιση στην ώσμωση επιπτώσεων διαφορεικού συγχρωτισμού του Sutherland με τα φαινόμενα «αναχωρητισμού» και «επανάστασης» του Μέρτον

Ερώτημα 4^ο

1	B
2	A
3	Δ
4	Δ
5	A
6	A
7	Δ
8	Δ
9	Γ
10	B